

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 4 / 2014

Møtedato: 14.01.2014

Dato: 06.01.2014

Arkivsaksnr: 2013/4655-KAFU

Budsjett 2014 - fordeling av driftsmidler og strategisk avsetning til stillinger.

Budsjettet beskriver utfordringer, planer og prioriteringer for fakultetets virksomhet i 2014. Det blir lagt fram forslag til hvordan fakultetets rammebevilgning skal fordeles gjennom strategiske avsetninger, driftsmidler og ressurser til faste stillinger og rekrutteringsstillinger.

Fakultetsstyret vedtok i møtet 10.09.13, sak 51/13, forslag til budsjett for 2014 som ble oversendt universitetsledelsen. Universitetsstyret vedtok i møte 11.12.13, sak 81/13 budsjett for universitetet og rammebevilgninger til fakultetene.

Universitetets og fakultetets strategiplan for perioden 2011 - 2015 gir føringer for de budsjettmessige prioriteringene for årene framover. Arbeidet med ny strategisk plan for 2015-2020 starter i 2014. Universitetet framhever at den viktigste forutsetningen for faglig framgang er satsing på grunnleggende forskning og utvikling av disiplinene over stor faglig bredde. Det prioriteres å legge til rette for gode forskningsvilkår og ressurser slik at faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulig.

Universitetet i Bergen har fått en nominell vekst i bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet på 3,6 % sammenlignet med 2013. I regjeringens tilleggsproposisjon foreslås det en generell økning på kr 100 mill. til finansieringsmodellens RBO-komponent. Av dette er det estimert at UiB får kr 15 mill. Dette gir UiB en positiv utvikling i RBO inntektene, der det opprinnelig var forventet en nedgang.

I budsjettforhandlingen mellom regjeringspartiene og deres støttespillere ble det enighet om å foreslå 100 nye rekrutteringsstillinger til fordeling i universitets- og høyskolesektoren. Hvor mange som kan tilfalle UiB er ennå uvisst.

Inntektene for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet er forventet å ligge på kr 748 mill. Dette er noe lavere enn aktiviteten i 2013.

I budsjettfordelingen for 2013 disponerte universitetet kr 27 mill. mer enn tildelingen fra departementet. Disse ble dekket av overførte midler fra 2012. For budsjettet for 2014 foreslås det en permanent finansiering av disse tiltakene. Samtidig ønsker universitetsledelsen å legge opp til økt handlingsrom for styret. Som følge av dette er det vedtatt tre tiltak:

- Tiltak innen forskning og undervisning tilsvarende 1,9 % av fakultetenes rammer finansieres gjennom omfordeling. Det innebærer et kutt i SV-fakultetets ramme tilsvarende kr 4,6 mill.
- Økt investeringsramme finansieres gjennom husleievekst på 5,5 %.
- Finansieringen av rekrutteringsstillinger innenfor Mat.nat, Medisin og Psykologi gis en høyere sats mens de øvrige fakultetene får en redusert sats. For SV-fakultetet utgjør reduksjonen kr 1,9 mill.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet er tildelt en budsjetttramme på kr 251 242 000 for 2014. Dette utgjør en økning i budsjettrammen på 3,1 % i forhold til 2013. Av resultatinntektene for forskning og utdanning overføres nå 75 % av inntektene til fakultetene. Dette gir større effekt for gevinster og større risiko for tap. SV-fakultetet har økning i studiepoeng og forskningsresultater som får positive konsekvenser for resultatinntektene i 2014. Med kutt i fakultetets bevilgningsramme og redusert sats for stipendiatstillinger står vi likevel overfor en stram budsjettsituasjon i 2014.

I det følgende vil vi omtale tildelingskriterier som vektlegges i departementets finansieringsmodell, i fordelingen internt ved UiB, og i fakultetets budsjettmodell slik den er vedtatt i sak 28/11 til fakultetsstyret. Vi vil referere hovedpunktene i universitetsstyrets vedtatte budsjett for 2014 med vekt på strategiske satsinger. Deretter omtales fakultetets hovedutfordringer i året som kommer, som grunnlag for vårt forslag til budsjettfordeling for 2014.

2. Tildelingskriterier i budsjettfordelingsprosessen

Kunnskapsdepartementets finansieringsmodell er basert på tre komponenter. Det er en basisbevilgning, en komponent for oppnådde utdanningsresultater og forskningsresultater, og midler til strategiske forskningsformål. Forskningskomponenten gir belønning for vitenskapelige publikasjoner og oppnådde resultater i form av doktorgrader og ekstern finansiering fra NFR og EU.

Universitetet har innført prinsipper som Inntektsutvalget¹ har anbefalt. Universitetsstyret vedtok i 2010, sak 61 og 72, en endret budsjettfordeling til fakultetene. Endringene i den resultatbaserte inntektsfordelingen innebærer at 75 % av resultatinntektene for utdanning og forskning kommer fakultetene til gode, og fakultetene må bære større risiko for tap ved resultatnedgang. Samtidig fikk fakultetene ansvar for ulike kostnader som før var dekket av UiB sentralt. Blant annet gjelder dette egenandeler ved EU- prosjekter, kostnader ved eksamensavvikling og undervisning ved examen philosophicum. Avsetningen til smådriftsmidler må også tas innenfor fakultetets bevilgningsramme.

Fakultetene mottar ikke lenger et øremerket tilskudd til dekning av husleie. Det må derfor avsettes ressurser til lokaler innenfor bevilgningsrammen. Dette må inngå i langsiktige prioriteringer på samme måte som lønns- og driftsressurser og midler til strategiske tiltak. Universitetets kostnader til husleie og bygg har økt mer enn den statlige kompensasjonen for lønns- og prisvekst de senere årene. I 2014 er det en gjennomsnittsøkning på 5,5 % fra 2014. SV-fakultetet får en økning på 4 %.

¹ Inntektsutvalget var et tverrfakultært utvalg som utredet modeller for inntektsfordeling ved UiB. Utvalget ble ledet av professor Alf Erling Risa, Institutt for økonomi.

Fakultetets budsjettfordelingsmodell

I 2003 vedtok fakultetsstyret i sak 75/03 og med justeringer i sak 28/11 en *budsjettfordelingsmodell*, som i stor grad er basert på oppnådde resultater. Fakultetets budsjettmodell består av en *driftsdel* og en *rekrutteringsdel*. Modellen bygger langt på vei på de samme prinsippene som legges til grunn i Inntektsutvalgets forslag ved at driftsmidler og stillingsressurser er avhengig av instituttene resultatproduksjon. Fakultetet dekker lønnsbudsjettet til alle instituttene.

Fakultetsstyret har vedtatt et *minstekrav* til instituttene produksjon av studiepoeng, utvekslingsstudenter, doktorgrader og publikasjonspoeng, kalt *krav til basisproduksjon*. Kravene tilsvarer 40 % av instituttene aktivitet i innføringsåret 2010. For doktorgrader gjelder det et krav om minimum 1 doktorgrad per år. Det er ikke satt krav om basisproduksjon for ekstern finansiert aktivitet. EU- og NFR-inntekt vil telle fra første inntektsførte krone. Instituttene vil få resultatinntekter for det som produseres *utover* det fastsatte kravet, se vedlegg 1.

Rekrutteringsdelen i budsjettmodellen er basert på fakultetets langsiktige rekrutteringsstrategi, vedtatt av fakultetsstyret i sak 24/02. Rekrutteringsstrategien omtaler ulike hensyn som vektlegges ved fordeling av faste vitenskapelige stillinger. Kriteriene er forskningsaktivitet, undervisningsaktivitet, formidlingsresultater, evalueringsresultater, kjønns- og aldersfordeling, omfang av ekstern finansiering, og eventuell tilgang på ressurspersoner det er gunstig for fakultetet å knytte til seg, jfr sak 05/14.

3. Universitetsstyrets vedtatte budsjett for 2014. Strategiske satsinger og konsekvenser for fakultetet.

Fakultetets budsjettforslag for 2014, sak 51/13, omtaler hvilke tiltak fakultetet ba om å få finansiert utenfor eksisterende budsjetttramme. SV-fakultetet er tildelt en budsjetttramme på kr 251 242 000, se tabell 1. Sammenlignet med 2013 er det endringer i form av lønns- og priskompensasjon på 3,5 %, endring i resultatmidler for utdanning og forskning, bevilgninger til studieplasser som ble tildelt i 2011, en ny stipendiatstilling og ressurser til en vitenskapelig stilling i 4 år som forsterkning av ERC Advanced Grant- prosjekt. Universitetet har gjort et rammekutt i bevilgningene til fakultetene på 1,9 %. For SV-fakultetet gir dette en inntektsreduksjon på kr 4,6 mill.

Tabell 1: Budsjettramme for SV-fakultetet i 2014

	Beløp i 1000 kr
Grunnbudsjett	243 588
Resultatmodell – utdanning	736
Resultatmodell – forskning	2 702
Rammekutt 1,9 %	- 4 628
Reduksjon pga differensierte satser rekrutteringst.	-1 965
Endring (+/-) stipendiatstillinger	773
Endring (+/-) postdoktorstillinger	-773
Nye studieplasser fra høst 2011	2 280
Kompensasjon for prisstigning 3,5 %	8 529
Sum rammebevilgning	251 242
Øremerkede tiltak	
Styrking av velferdsforskning	500
Medborgerpanel, Sampol	500
Fredrik Barth stipend, Sosialantrp.	300
Prosjektstøtte ERC, Sosialantrp.	773
Professorat sakprosa, Infomedia	900
Faglig leder Holbergprisen, Adm.org	300
Frikjøp hovedtillitsvalgte	2 241
Likestillingsmidler til forlengelse av postdoktorstilling, Infomedia	389
Frikjøp av hovedverneombud ved UiB	600
Tekniske justeringer knyttet til lønn	1 660
Bevilgning for adm.stilling overført fra UiB Global	600
Forventet overføring fra 2013	4 000
Ekstra inntekter	3 849
Totalt budsjett 2014	267 854

Resultatmidlene for utdanning beregnes på basis av økning/reduksjon i studiepoengproduksjon og utveksling. SV-fakultetet produserte 1872,7 poeng i 2011 og 1892 poeng i 2012, en økning på 20 årsenheter. Antall utvekslingsstudenter økte fra 425 til 450 studenter i 2012. Økning i studiepoeng og utvekslingsstudenter gir kr 736 000 i økt resultatinntekt.

Resultatinntekter for forskning fordeles på grunnlag av avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng og eksternt finansiert virksomhet. Viderefordeling av 75 % av resultatmidler for forskning (RBO) vil øke resultatinntektene med totalt kr 2,7 mill. Fakultetet hadde 18 doktorgrader i 2011 og 23 doktorgrader i 2012. Fakultetet har hatt en meget god utvikling i antall publikasjonspoeng de siste årene. Etter en mindre nedgang i 2011 er antall publikasjonspoeng økt fra 212 poeng i 2011 til 267 poeng i 2013. Eksternt finansiert aktivitet fra NFR hadde en mindre nedgang i utbetalte inntekter fra 2011 til 2012, mens EU-finansierte prosjekter hadde en liten vekst i inntektene.

Universitetsstyret har også besluttet at satsen som gis for universitetsstipendiater igjen skal differensieres mellom fakultetene. For SV fakultetet gir dette et kutt på om lag kr 1,9 mill. for stipendiat og postdoktorstillinger.

Konsekvensjusteringer:

- I 2011 ble fakultetet tildelt 30 nye studieplasser. Inntektene for disse studieplassene utgjør til sammen kr 2 280 000 i 2014.
- Fakultetet får reduksjon i inntektene tilsvarende kr 1 545 000 som er virkningen av 3 stipendiatstillinger som ble tildelt fra september 2009 og som er trukket tilbake til UiB for refordeling.
- Vi får samtidig inntekter på kr 1 545 000 som er virkningen av 3 nye stipendiatstillinger som ble tildelt fra september 2013.
- Det er en reduksjon i inntekter på kr 773 000 som er halvårsvirkningen av to postdoktorstillinger som avsluttes i 2014.

I 2014 gis det også øremerkede midler til ulike strategiske tiltak:

- Tilskudd på kr 500 000 til strategisk satsing på forskning innen VAM.
- Tilskudd på kr 500 000 til Medborgerpanelet som samarbeidsprosjekt mellom flere institutter
- Institutt for sosialantropologi får tilskudd til samfinansiering av et stipend knyttet til Fredrik Barth, kr 300 000.
- Tilskudd på kr 773 000 til forsterkning av ERC Advanced Grant-prosjekt ved Institutt for sosialantropologi
- Videreføring av et professorat i sakprosa fra Norsk Faglitterær Forfatterforening Institutt for informasjons- og medievitenskap, kr 900 000.
- Frikjøp av prof. Ivar Bleiklie ved Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap som er leder av Holbergprisen, kr 300 000.
- Frikjøp hovedtillitsvalgte i fagforeninger, kr 2 240 000.
- Likestillingsmidler til forlengelse av postdoktorstilling ved Institutt for informasjons- og medievitenskap, kr 389 000.
- Fakultetet får også frikjøpsmidler for hovedverneombud ved UiB tilsvarende 100 % stilling, kr 600 000.
- Tekniske justeringer av lønn gjelder blant annet kompensasjon for ekstra forskningstermin for tidligere rektor ved UiB, og diverse andre justeringer, kr 1 660 000.
- Bevilgning for administrativ stilling som ble overført fra Uni Global i forbindelse med overtakelse av EU prosjektet Eurosphere ved sammenliknende politikk, kr 600 000.

Fakultetet har også *ekstra inntektskilder* utenfor rammen, blant annet husleieinntekter for ekstern finansiert aktivitet, refusjoner og annet.

3.1 Øvrige forhold ved UiB som påvirker inntekter og kostnader

Ordningen med smådriftsmidler videreføres i 2014, og finansieres innenfor fakultetets budsjetttramme. Dette utgjør en kostnad på kr 1,5 mill. som tas av fakultetets felles driftsmidler. I tillegg kommer instituttenes egenandel på 15 % som finansieres innenfor instituttenes driftsbevilgninger.

Det er vedtatt å videreføre ordningen som sikrer driftsmidler til forskere som publiserer minimum 1 poeng hvert år i tråd med en modell foreslått av Fagerbergutvalget. Universitetet

har avsatt kr 6 mill. som skal videreføres til fakultetene til dette formålet. Det varsles samtidig at ordningen oppheves fra 2015.

En arbeidsgruppe i regi av Universitets- og høyskolerådet har foreslått en felles nasjonal modell for beregning av indirekte kostnader. Modellen er en totalkostnadsmodell som kalles TDI- modellen. Modellen, som innføres fra 2014, innebærer at det gis en felles beregningsmåte for indirekte kostnader og at forskningsinfrastruktur skal synliggjøres som *direkte* kostnader i prosjektene gjennom en såkalt «leiestedsmodell». Kostnader som ellers ville være generelle kan gjøres mer spesifisert og direkte knyttet til hvert prosjekt. Intensjonen er å oppnå et riktigere bilde av kostnader i prosjektene.

Universitetet innførte en tilpasning til den nye modellen for dekningsbidragskostnader i 2012. Dette innebar en vesentlig økning i satsene for husleie og sentraladministrative tjenester. Fakultetet avsatte i 2012 og 2013 midler for å dempe kostnadsvirkningen i fagmiljøene i en overgangsfase. Ordningen oppheves fra 2014.

I universitetets *sentrale budsjett* er det også tiltak og midler til formål som kan få ressursmessig betydning for vårt fakultet.

Utviklingsforskning og marin forskning er sentrale forskningsområder ved UiB. Det skal gjennomføres evaluering av områdene i 2014 i tråd med universitetets strategi.

Klima og globale klimaendringer er en av tidens største utfordringer, og det framheves at fremtidens satsing vil kreve større innsats fra jus, samfunnsvitenskap og humaniora. Det framheves at disse feltene fortsatt er for svakt utviklet. Det foreslås også å utrede etableringen av klima og fornybar energi som satsingsområde for UiB.

Støtte til nytt fellesløft for unge forskere

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 er det foreslått et nytt fellesløft ved å gi flere midler til gode prosjekter innenfor FRIPRO, denne gangen til prosjekter til unge forskere. Samlet avsetning vil tilsvare kr 300 mill. og det er forventet at UiB kan oppnå kr 10 mill.

Horisont 2020

EU's nye rammeprogram, Horisont 2020, er antatt å få større innflytelse på den europeiske forskningsagendaen enn tidligere rammeprogrammer har hatt. Det legges opp til at de norske universitetene og høyskolene skal øke sine tildelinger fra Horisont 2020 med 50 % i forhold til FP7. UiB har som mål å øke deltakelsen i programmet. Det arbeides med spesielle prioriteringer for de første utlysningene og Forskningsadministrativ avdeling samarbeider med fakultetene for å informere om muligheter og assistere miljøene med mobilisering. Det er også nedsatt en egen mobiliseringsgruppe som skal bistå miljøene med råd til søknader. Det er fordelt om lag 1,8 mill. til posisjoneringsmidler for å utvikle prosjekter.

Studierettede tiltak

Å fremme kvalitet i utdanningstilbudene er en sentral prioritering i universitetets strategi og ulike tiltak for å styrke kvaliteten er spesielt vektlagt. Infrastruktur med studentarbeidsplasser, innsats for bedre læringsmiljø, prosjektet DigUiB og pedagogikk er alle tiltak som skal bidra til styrket kvalitet i utdanningene. Fagområdet universitetspedagogikk forvaltes av Det psykologiske fakultet, og dette fakultetet får kr 1 mill. i økt basisramme for å styrke fagområdet.

Personalpolitiske tiltak og kompetansebygging

Det skal satses på kompetansebygging innenfor et vidt felt. Økt innsats for brukertilpasset IT-opplæring for alle faggrupper kan nevnes. Bedre kvalitet i ulike tjenester som studieveiledertjenesten, bedre økonomiforståelse og generell saksbehandlingskompetanse er satsingsområder. Innenfor kompetansetiltak nevnes også forskningslederopplæring som et prioritert tiltak. Det er også avsatt midler til likestillingstiltak.

4. utfordringer fakultetet står overfor

Det gis her en kort omtale av de viktigste utfordringene fakultetet står overfor kommende år som har budsjettmessige konsekvenser.

4.1 Forskning

UiB's sentrale strategi, og fakultetets strategiplan for 2011- 2015 gir rammene for fakultetets prioritering av forskningsaktiviteter og strategiske forskningsfelt. For å møte samfunnets kunnskapsbehov skal fakultetets forskningsvirksomhet utvikles i et godt samvirke mellom sterk disiplinutvikling og flerfaglig samarbeid. Fagmiljøene må skape størst mulig merverdi av kjernevirksomheten samtidig som eksternt inntjente midler må styrke den faglige aktiviteten. Fakultetet har fortsatt ambisiøse mål når det gjelder å videreutvikle disiplinene, heve publikasjonsaktiviteten og styrke forskerutdanningen.

Disiplinutvikling

Ressurser til å styrke disiplinene gjennom nye faste stillinger er avgjørende for å utvikle fagmiljøene. Rekrutteringsstillinger som kan lyskes ut uten tematiske bindinger er også viktig for å sikre faglig bredde i disiplinene. Fakultetet har som nevnt svært begrensede ressurser til nye postdoktorstillinger. Dette svekker vårt rekrutteringsgrunnlag og muligheter for å oppnå en jevnere kjønnsfordeling i fagmiljøene.

Publisering

Publikasjonsaktiviteten er styrket i flere av fagmiljøene. Antallet publikasjonspoeng har økt jevnt siden 2006, og gikk fra 212 i 2011 til 267 poeng i 2012. Dette er svært positivt. Fakultetet har som ambisjon å ha 25 % av publikasjonspoengene fra nivå II-kanaler. I 2012 nådde vi et godt resultat med 26,7 % av publikasjonspoengene på øverste nivå.

I 2012 er det Institutt for informasjons- og medievitenskap, Sosiologisk institutt og Institutt for sammenliknende politikk som har den høyeste publikasjonsaktiviteten. Institutt for sosialantropologi har også en jevnt god produksjon av poeng de siste årene, og Institutt for geografi har en god økning fra 2011 til 2012. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap har en liten nedgang i 2012 og Institutt for økonomi har hatt lavere gjennomsnittlig produksjon enn de andre instituttene.

Det tverr- og flerfaglige samarbeidet skal også styrkes. Dette er viktig både for å utvikle forskningsvirksomheten og for å bidra til kunnskap innen områder med store samfunnsutfordringer. Fakultetet prioriterer i femårsperioden særlig *utviklingsforskning; forskning på velferd, arbeid, migrasjon; demokrati og rettsstat; samfunnsvitenskapelig klimaforskning; og forskning på informasjon, kommunikasjon og kultur*. De forskningsstrategiske satsingene skal videreutvikles i kombinasjoner av interne ressursdisposisjoner og med tilførsel av ekstern finansiering. Det er fortsatt et potensial for å styrke den eksternt finansierte aktiviteten. Fakultetet har en lav andel EU- finansiering og det

bør satses målrettet på Horisont 2020 for å styrke finansieringsgrunnlaget. Det gis en nærmere omtale av den eksternt finansierte aktiviteten i kap 6.

Informasjon, kommunikasjon og kultur

Fakultetet har gjennomført en betydelig satsing på forskning i skjæringsfeltet informasjon, medier og kommunikasjon gjennom sammenslåingen av informasjons- og medievitenskap til ett institutt. Forskning omkring informasjon og kommunikasjon er også etterspurt av andre fagdisipliner, og Institutt for informasjons- og medievitenskap inngår i stadig nye samarbeidsprosjekter med øvrige institutter.

Instituttet, fakultetet og universitetet sentralt utreder et strategisk samarbeid med de store medievirksomhetene² i Bergen om etableringen av nærings- og kunnskapsparken *MediaCity Bergen*. Ambisjonen er å etablere et internasjonalt ledende sentrum for medieinnovasjon og – kunnskap. Fakultetsstyret vedtok deltakelse i klyngen i sak 65/13 til fakultetsstyret.

Klyngesamarbeidet skal utvikles med felles lokalisering og samarbeid om kunnskapsutvikling, studietilbud, forskningsprosjekter, teknologi og innovasjon. Universitetet har en særskilt rolle som det sentrale akademiske miljøet i klyngen. Samarbeidet med mediebransjen kan også gi interessante muligheter for videreutvikling av universitetets digitale satsing innen utdanning, forskning og formidling. Det skal utredes et eget læringssenter som kan favne kommunikasjon, informasjonsteknologi og kulturfag. Samarbeidet kan utvikles som en god modell for bredt faglig samarbeid mellom universitetet som akademisk institusjon og nærings- og kulturliv.

Instituttets praktisk orienterte studietilbud er blant dem med høyest antall primærseekere ved universitetet. Det er betydelige endringer i medienes produksjonsmåter og rammevilkår, og ny kompetanse og kunnskap er etterspurt. Instituttet foreslår å opprette tre nye studietilbud på bachelornivå og ett nytt mastergradstilbud innen praktisk rettet medieutdanning. Studietilbudene som kan opprettes fra høsten 2017, forutsetter nye fullfinansierte studieplasser. Fakultetet og instituttet har gjennom langvarige investeringer fremmet forskning innen disse feltene. Instituttet har flere faste stillinger knyttet til forskning om medieutvikling. I 2012 ble feltet ytterligere styrket gjennom midler til en ny fast stilling til instituttet med særlig kompetanse på film- og fjernsynsstudier. Det ble også opprettet en postdoktorstilling til forskning på informasjons- og kommunikasjonsteknologi og endrete forutsetninger for medieproduksjon i kringkasting og presse.

Klyngesamarbeidet vil også danne grunnlag for utvikling av nye eksternt finansierte forskningsprosjekter i skjæringsfeltet mellom universitetet og næringsliv. Det forutsettes at deler av forskningsaktiviteten i klyngen er eksternt finansiert. Det arbeides nå for å oppnå langsiktige forskningsmidler gjennom utvikling av et SFI-prosjekt fra Norges forskningsråd. Prosjektets formål er å bidra til å forene bedriftenes kunnskapsbehov og fagmiljøets forskningsinteresser. Fakultetet har avsatt ressurser til utvikling av søknaden. Universitetet, fakultetet og instituttet vil bidra med egenandeler dersom det oppnås midler til prosjektet.

Arealutredningen for klyngen er under ferdigstilling, og det tas sikte på å inngå avtaler med på nyåret 2014, jfr sak 7/13 til universitetsstyret.

Forskning om velferd, arbeid, migrasjon, VAM

Basert på egne avsetninger og strategiske midler fra universitetet har fakultetet styrket VAM som forskningsfelt. Det er oppnådd flere nye forskningsrådsfinansierte prosjekter til VAM i 2013, både innen økonomi, statsvitenskap og sosiologi. I 2013 ble det gitt en særskilt

² TV2, NRK, BT, BA og Vizrt.

bevilgning til fakultetets IMER-miljø i form av stipendiatstillinger og driftsressurser for å styrke det flerfaglige samarbeidet. Satsingen videreføres i 2014 med midler til koordinering av felles faglige aktiviteter.

Trygdeøkonomigruppen ved Inst. for økonomi har fakultetets største eksternt finansierte prosjekt på feltet. Prosjektet har over flere år finansierte faste vitenskapelige stillinger. Nåværende prosjektbevilgning går ut i 2015. Det arbeides for å avklare mulighetene for fornyet finansiering, og det må arbeides for sterkere internasjonal finansiering. Gruppen har oppnådd bevilgninger til nye forskningsrådsprosjekter som gir rom for utvidede faglige perspektiver. Instituttet arbeider også med utvikling av en søknad til Norface om velferdsstatens framtid som kom videre etter første behandlingsrunde. Instituttet utvider forbindelsene til flere sterke fagmiljøer for å posisjonere seg for internasjonal finansiering.

Formidling gjennom ulike kanaler er en viktig del av VAM-satsingen, og en rekke av våre forskere har gitt gode bidrag til allmenn formidling av forskningsresultater gjennom mediene. I 2013 satte vi også fokus på forskning knyttet til velferdsstatens utfordringer gjennom Christieseminarer som trakk gode foredragsholdere fra politikk, forvaltning og forskning. Vi vil fortsatt bidra til videreføringen av Tidsskrift for velferdsforskning og til Velferdsforum som møteplass for det samlede miljøet.

Samfunnsvitenskapelig klimaforskning

Fakultetet har de siste årene hatt en offensiv satsing på samfunnsvitenskapelig klimaforskning. Det er avsatt betydelige ressurser til rekrutteringsstillinger og til initiering av eksternt finansierte forskning. Flerfaglig samarbeid mellom instituttene har resultert i nye forskningsrådsfinansierte prosjekter og det er utviklet EU-søknader. Flere institutter har utvidet samarbeidet med de naturvitenskapelige fagmiljøene gjennom felles prosjektsøknader og faglige seminarer. Basert på EU-midler etablerer Institutt for sosialantropologi et omfattende internasjonalt konsortium knyttet til forskning på Stillehavet. Prosjektet samarbeider også med de klimarettede miljøene ved Mat.nat, og det arbeides videre for styrket forskningsfinansiering fra EU.

"Bergen Program for Governance and Climate"³ samarbeider også med våre fagmiljøer om flerfaglig satsing på klimarelatert forskning. Programmet er en møteplass for forskere på tvers av fakultets- og institusjonsgrenser. Det er sendt søknader til det nye klimaprogrammet i Norges forskningsråd som etterspør samfunnsvitenskapelig forskning og tverrdisiplinært samarbeid. Det er viktig å utnytte universitetets potensial for samarbeid mellom naturvitenskapelig, samfunnsvitenskapelig og humanistisk forskning i konkurransen om nasjonale og internasjonale forskningsmidler. Bergen Program for Governance and Climate ble evaluert av Uni Research i 2013 og satsingen videreføres. Fakultetet vil arbeide videre for å styrke arenaer for prosjektutvikling og samarbeid med fagmiljøer ved andre fakulteter.

Demokrati og rettsstat

Demokrati- og rettsstatssatsingen har utvidet det flerfaglige samarbeidet mellom fagmiljøene ved SV, HF og JUS. Dette har også resultert i økt eksternt finansiering og flere arenaer for akademisk debatt og seminarer. Det er produsert en rekke avhandlinger på feltet og en egen stipendiatgruppe er opprettet som møteplass for yngre forskere.

Gjennom deltakelse i komiteene for universitetets markering av jubileene for den allmenne stemmeretten, grunnloven og høyesterett medvirker våre fagmiljøer til å fremme universitetets langvarige forskningsinnsats og kunnskapsoppbygging. I 2013 har flere av instituttene medvirket til profilering gjennom konferanser. Det er avholdt konferanse om

³ Programmet er et samarbeid mellom Uni Research, SNF og UiB

Vestnordiske grunnlovsprosesser om endringer av grunnloven i Norge, Skottland, Irland, Island, Færøyene. I oktober 2013 ble Ida Blom-konferansen arrangert med fokus på kvinners politiske deltakelse i et globalt perspektiv.

Utviklingsforskning

Utviklingsforskningen omfatter en bred faglig aktivitet og inngår i alle våre fagmiljø. Fakultetet har over mange år investert i utviklingsforskning gjennom stillinger og ulike utdanningstilbud. Fakultetet fortsetter arbeidet med en flerfaglig innsats langs de to tematiske aksene som er beskrevet i vår strategiplan, a) *Samfunnsutvikling og komparative demokratier* og b) *Globale utfordringer og lokal tilpasning, ressurser, helse og makt*. I samarbeid med UiB global, Det medisinsk-odontologiske fakultet, og CMI vil vi videreføre flerfaglige forskningsprosjekter og internasjonale nettverk

Det er et klart mål å oppnå mer eksternt finansiert forskningsaktivitet på feltet, og det er svært gledelig at fakultetet har oppnådd ERC Advanced Grant til Institutt for sosialantropologi til prosjektet «Egalitarianism» om likhet og forskjeller i ulike land. Vi har også oppnådd finansiering til tre prosjekter gjennom det nye NORHED-programmet i 2013.

Bergen Center for Competition Law and Economics, BECCLE.

BECCLE driver forskning som styrker den konkurransepolitiske kompetansen i Norge. Senteret gir fagmiljøene ved UiB, NHH, Konkurransetilsynet og UiO en plattform for faglig interaksjon og rekruttering til feltet. Hovedaktivitetene er konsentrert rundt konkurransepolitisk forskning, undervisning og nettverksbygging. Ved fakultetet er det primært Institutt for økonomi som er involvert, men det er også utviklet samarbeid mot Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap. Senteret er nylig flyttet over til JUS II-bygget og får en sterkere integrering med det juridiske fagmiljøet.

Fagmiljøene har et nært faglig samarbeid innen alle satsingsområdene med forskningsinstitutter i randsonen. Randsonen fyller en sentral rolle i prosjektutvikling og som møteplass for utvikling av tverr- og flerfaglige prosjekter, og er en viktig faglig samarbeidspartner på en rekke sentrale felt. Randsonen styrker også rekrutteringsgrunnlaget for vitenskapelige stillinger i Bergen. Fakultetet vil støtte opp om dette samarbeidet i tråd med retningslinjene ved UiB.

4.2 Utdanning

Fakultetets strategiplan legger rammene for fakultetets utdanningstilbud og hvordan dette skal utvikles i kommende år. Fakultetets øverste mål er å tilby forskningsbasert utdanning med høy faglig kvalitet. Utdanningen skal kvalifisere for akademisk virksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles krav til vitenskapelig innsikt, kunnskap og analytisk tenkning. Fakultetets studietilbud skal også fornyes og utvikles i takt med samfunnets behov. Fakultetet har et attraktivt utdanningstilbud og i 2013 har det vært en god økning i antall søkere til våre bachelor- og masterprogrammer. Vi fortsetter arbeidet med å utvikle tilbudene gjennom tiltak for rekruttering, kvalitetssikring, og nær samhandling med omverden gjennom arbeidslivspanelet og alumnusaktivitet.

Vi vil i tiden framover arbeide offensivt for å rekruttere de beste søkerne til våre fag, og vi styrker i den forbindelse kontakten mot videregående skoler. Våren 2014 vil vi blant annet arrangere en egen rekrutteringsdag for elever i videregående skole. Vi ønsker også å forbedre informasjonen rettet mot potensielle søkere gjennom å styrke formidlingen av

studietilbudene på web og ved å ta i bruk sosiale medier. Flere av instituttene har også oppnådd PEK-midler⁴ til å utvikle sitt rekrutteringsarbeid.

Fagmiljøet i systemdynamikk har oppnådd PEK- midler for å videreutvikle teknologi knyttet til et interaktivt fjernundervisningstilbud. Dette innebærer en styrket satsing på bruk av digitale undervisningsverktøy og et potensial for å utvikle et MOOC-tilbud (Massive Open Online Course). Tilbudet kan gi interessante erfaringer for universitetets satsing på digitale undervisningsformer og formidling.

Blant en del institutter er det uttrykt ønske om å se nærmere på sammensetningen av førstesemesterstudiet, og fakultetet vil legge opp til felles drøftinger og vurderinger av hvordan førstesemesterstudiet bør innrettes framover. Det er også uttrykt ønske om å videreutvikle studietilbudet innen utviklingsstudier, og fakultetet vil utrede dette i 2014.

Instituttene fortsetter et nyttig alumnusarbeid og vil bidra under UiB's alumnusdager i 2014. En rekke tiltak har hatt meget god oppslutning blant tidligere studenter. Kontakten med våre alumner har gitt oss tilgang til viktig informasjon om karrieremuligheter og arbeidslivsrelevans for våre studietilbud. Vi vil også koble alumnusvirksomheten opp mot rekrutteringsarbeidet i større grad.

Fakultetet viderefører også ordningen med arbeidslivplanelet, der temaer som internasjonalisering, strategiplan og utdanningskvalitet har blitt diskutert. To av instituttene viderefører også praksistilbud som del av utdanningen. Studentene viser stor interesse for dette tilbudet, og det er ønskelig å legge til rette for at flere fagmiljøer kan opprette slike tilbud.

Forskerutdanningen

Fakultetets innsats for å utvikle forskerutdanningen har gitt gode resultater. Vi oppnådde 23 disputaser i 2012, og det er avlagt 19 doktorgrader 2013. Fakultetet fortsetter arbeidet for å gi kandidatene gode vilkår for å gjennomføre doktorgradsarbeidet. Etter evalueringen av de administrative tjenestene er det identifisert tiltak som skal videreutvikle tjenestene overfor stipendiater, veiledere og bedømmelseskomiteer. Ansvaret for administrativ oppfølging av kandidatene er gjennomgått og tydeliggjort i alle enheter.

Fakultetet viderefører tilbudet om akademisk skriveseminar for å hjelpe kandidatene i gang med skriveprosessen, og vi styrker samarbeidet med Senter for vitenskapsteori om kurset innen vitenskapsteori. Det er et mål å utvikle det samlede kurstilbudet som tilbys kandidatene, og det er en ambisjon å styrke et internasjonalt samarbeid omkring forskerutdanningen. Flere av instituttene har planer for internasjonalt samarbeid som kan gi styrket kurstilbud og kandidatene anledning til å etablere nettverk tidlig i karrieren.

Fakultetet har de siste par årene arbeidet for å etablere kurs innen universitetspedagogikk for stipendiatene, men det har vist seg vanskelig da undervisningskapasiteten synes å være presset. Kompetanse innen universitetspedagogikk er viktig for å sikre kvaliteten på undervisningen, og dette er etterspurt av kandidatene. Fakultetet fortsetter en dialog med universitetsledelsen om et tilbud for denne gruppen.

⁴ Midler for å fremme kvalitetsutvikling i utdanningstilbudet.

4.3 Formidling

Fakultetets strategiplan for 2011 – 2015 gir mål og rammer for fakultetets formidlingsaktivitet og samfunnsdialog:

”Samfunnsfagernes spesielle forutsetninger for å bidra i det offentlige ordskiftet skal utnyttes både nasjonalt og internasjonalt. Fagmiljøene skal være i aktiv kommunikasjon og dialog med samfunnet. Publisering, undervisning og formidling av kunnskap til omverdenen skal vise nysgjerrighet, kvalitet, innsikt og engasjement”.

En rekke av fakultetets forskere gir viktige kunnskapsbidrag gjennom ulike medier. Dette er en av universitetets samfunnsoppgaver. Det bør kontinuerlig arbeides for forskningsformidling i ulike informasjonskanaler. Det er et viktig lederansvar å sikre at formidlingsaktiviteten blir godt ivaretatt og dokumentert. For å innfri målsettingene er det viktig at instituttene og fakultetet har ressurser til å ivareta formidlingsoppgavene.

UiB's eksternweb utgjør en viktig kanal for synliggjøring av fagmiljøenes aktiviteter. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å forbedre nettsidene slik at fagmiljøenes forskningsaktivitet og studieaktivitet kan profileres sterkere. Universitetet har startet overføringen til ny teknologisk løsning for nettsidene, og SV-fakultetet ble overført til ny plattform i september 2014. Det er utarbeidet ny visuell profil for instituttene og forskningsgruppene sider, og det må arbeides videre med utvikling av innholdet på sidene.

Ansaret for administrativ støtte til formidling på nett er klarlagt og det er gitt opplæring til flere ansatte i de administrative enhetene. Fakultetet oppretter også et eget redaksjonsråd bestående av vitenskapelig og administrativt tilsatte. Rådet skal bidra til videreutvikling og styrking av fakultetets og fagmiljøenes profilering på nettet.

4.4 Langsiktig rekruttering

Fakultetets langsiktige rekrutteringsstrategi legges til grunn ved tildeling av nye stillinger til fagmiljøene. I tildelingen av faste stillinger foretas det betydelige langsiktige investeringer. Forventninger om framtidig aktivitet og ressursituasjon må derfor også tas inn i beslutningen om slike fordelinger.

I forbindelse med kvalitetsreformen ble det gitt ekstra ressurser til fakultetene. Deler av disse ressursene ble benyttet til å øke antallet vitenskapelige stillinger. Gjennom flere år har rammekutt, merkostnader for bygg og reduksjon i lønns- og prisvekst trukket ut deler av disse ekstra ressursene. I 2010 var det avgang på tre og en halv stilling hvorav tre stillinger ble fordelt, og i 2011 var det avgang på fem faste vitenskapelige stillinger, mens det ble fordelt seks nye stillinger⁵. I 2012 hadde fakultetet avgang i seks stillinger og det ble fordelt fire og en halv stilling for 2013.

I løpet av 2013 har det vært avgang tilsvarende 3 årsverk. Gjennom året er det også en tilsvarende tilvekst i årsverk som følge av at ansatte er vendt tilbake etter langvarige permisjon, og som følge av tilsetning i en fast stilling ved Institutt for sosialantropologi knyttet til ERC Advanced Grant- prosjektet «Egalitarianism», sak 70/13. Det er ikke ventet avgang

⁵ En av stillingene finansieres av Institutt for sosialantropologi i de første tre årene.

for alderspensjon i 2014, men det er en større avgang i påfølgende år. For å sikre jevn rekruttering til fagmiljøene foreslås det å fordele 2 nye vitenskapelige stillinger. Det gis en nærmere redegjørelse for dette i kap 5.5, og det gjøres rede for forslaget til fordeling av stillingene i sak 05/14.

For den langsiktige utviklingen av forskningen ved fakultetet er det også et stort behov for nye postdoktorstillinger. Fakultetet er kun tilført tre nye postdoktorstillinger fra 2009 til 2013. I 2012 ble to postdoktorstillinger avsluttet og trukket tilbake til universitetet. I 2013 skal det også tilbakeføres ressurser for en stilling. Fakultetet har prioritert ressurser til slike stillinger de siste årene. Med et meget stramt budsjett for 2014 er det ikke rom for å tildele ressurser til nye postdoktorstillinger.

I budsjett for 2014 er fakultetet tildelt én stipendiatstilling som er øremerket til en forsterkning av Advanced Grant-prosjektet ved Institutt for sosialantropologi. Basert på forventet avgang de neste årene vil fakultetet foreslå å fordele ti stipendiatstillinger i 2014. En nærmere beskrivelse av rekrutteringsstillingene følger i kap. 5.

4.5 Organisasjon og arbeidsmiljø

Fakultetets strategiplan for 2011 – 2015 angir mål for fakultetet som organisasjon og arbeidsplass. Fakultetets aller viktigste ressurs er aktive medarbeidere som yter sitt beste. Et godt arbeidsmiljø er avgjørende for virksomheten. Det er et viktig ansvar både for ledelsen og den enkelte medarbeider. Fakultetet vil påse at kravene til et godt arbeidsmiljø blir ivarettatt på alle nivå. I tråd med universitetets vedtatte handlingsplan for HMS har fakultetsstyret vedtatt overordnet handlingsplan for hele fakultetet, sak 66/13. Instituttene skal avholde HMS møter, gjennomføre vernerunder, tilby medarbeidersamtaler til alle ansatte og følge opp lokale handlingsplaner.

Instituttlederrollen har vært gjennom en sterk utvikling i senere år, og instituttene uttrykker at det er behov for lederopplæring for å styrke kompetansen innen faglig strategisk ledelse og personalutvikling. Fakultetet er i gang med et opplegg for lederutvikling for instituttledergruppen hvor første samling ble avholdt høsten 2013. Fakultetsstyret vedtok i sak 62/12 å legge særlig til rette for instituttlederfunksjonen ved å utvide ressursen som er avsatt til vitenskapelig assistent knyttet til instituttlederens forskningsaktivitet. Ordningen er tatt i bruk ved en del institutter, mens andre institutter har funnet det vanskelig på grunn av stram økonomisk situasjon. For å sikre vilkårene for instituttlederne vil fakultetet fastslå at ressursen til vit.ass for instituttleder er en dedikert ressurs. Det er opp til instituttleder å beslutte om ressursen skal anvendes til stilling som vitenskapelig assistent eller annen faglig aktivitet for å støtte opp om instituttlederens faglige virke.

Med økt ekstern finansiering og flere samarbeidsprosjekter er det stadig flere ansatte som har oppgaver som prosjektledere eller forskningsgruppeledere. Fakultetet har i samarbeid med HF-fakultetet gjennomført et forskningslederprogram for yngre forskere i 2013. Programmet har vært organisert gjennom 3 samlinger/moduler med eksternt finansiert forskning, forskningsledelse med fokus på team, og kunnskapsformidling som hovedtemaer for samlingene. Ni ansatte har gjennomført programmet. Fakultetet tar sikte på å tilby et nytt program for yngre forskere fra 2015.

Fakultetet fortsetter oppfølgingen av tiltak som kan øke andelen kvinner i vitenskapelige stillinger og menn i administrative stillinger, jfr fakultetets handlingsplan, sak 63/12.

Fakultetet vil fortsette ordningen med kortere opptjeningstid for kvinner, og ha fokus på andelen kvinner i professor II-stillinger. Det er tilsatt flere kvinner i professor II-stillinger de siste par årene.

Fakultetet skal ha relevant kompetanse og rutiner som støtter opp om den faglige virksomheten i fagmiljøene. Samtidig er det viktig å opprettholde en god balanse mellom ressurser til vitenskapelige og administrative stillinger. Kravene til den administrative kompetansen er vesentlig økt etter innføringen av kvalitetsreformen. Det stilles sterkere krav til spesialisering i flere administrative funksjoner, og de administrativt ansatte har også høyere formal kompetanse enn før. Fakultetets tjenester må videreutvikles slik at de oppfyller kravene til administrasjonens tre hovedfunksjoner; sikre gode støttefunksjoner til fagmiljøenes primæroppgaver, ivareta rapportering i henhold til gjeldende myndighetskrav og gi god støtte til ledelsesoppgavene på institutt og fakultetsnivå.

Evalueringen av de administrative tjenestene danner et viktig grunnlag for videreutvikling av tjenestene. Det arbeides videre med gjennomganger av samspill mellom de administrative fellesenheter og fakultetsnivået for å sikre hensiktsmessige tjenester og god informasjonsflyt.

5. Forslag til budsjettfordeling for 2014 på fakultetets innsatsområder

På bakgrunn av framstillingen som er gitt av virksomheten og basert på fakultetets vedtatte budsjettforslag, sak 51/13, foreslår fakultetsledelsen følgende fordeling av hovedpostene i budsjettet:

Tabell 2: Budsjett 2014 – fordeling på fakultetets samlede innsatsområder

Beløp i 1000 kr	Kostnader			Fordeling av kostnader 2014		
	Bud 2013	Bud 2014	Endring	Lønn	Drift	Investr.
Drift – Instituttene	28 000	27 000	-1 000	20 054	4 646	2 300
Drift – fak.sekr/fellesadm	1 000	900	-100		900	
Fellesfunksjoner og husleie	36 829	37 514	685	1 000	36 514	
Incentivmidler	1 225	900	-325	230	670	
Strategiske midler	5 190	4 975	-215	330	4 645	
Lønn faste stillinger, postdok. og stipendiater	178 113	196 565	18 452	196 565		
Sum	250 357	267 854	17 497	218 179	47 375	2 300
				81,5 %	17,7 %	0,9 %

Fordelingen av fakultetets ulike poster for drift og strategiske tiltak blir nærmere beskrevet i de neste delene av kapittel 5. Her gis det en kort oppsummering av de viktigste endringene fra 2013 til 2014.

Fakultetet har en utfordrende budsjettsituasjon i 2014. Lønnskostnadene øker med kr 18,6 mill. som følge av tidligere års prioriteringer av vitenskapelige stillinger, vekst i stipendiatstillinger, generell lønnsvekst og som følge av økte pensjonskostnader på om lag kr 1,8 mill.

Driftsrammen som fordeles til instituttene er foreslått redusert med kr 1 mill. som følge av en stram budsjettsituasjon. Driftsrammen har variert mellom kr 27 – 29 mill. de siste årene. Budsjett for strategiske avsetninger og til drift av fellesadministrasjonen er også redusert.

Økningen i fellesfunksjoner og husleie er i all hovedsak knyttet til økte kostnader for intern husleie.

Incentivmidler er noe redusert som følge av at tiltak for likestilling er lagt under fakultetets lønnsbudsjett. Det omfatter bistillinger og forlengelse av postdoktorstillinger. Strategiske midler er redusert som følge av stram budsjettssituasjon.

5.1 Driftstildelingen til instituttene

Driftsbevilgningen til instituttene inkluderer kostnader til timelønn, undervisningsassistenter, utstyr, eksamen, generell timelønn, og eventuelle belønningsmidler. Midler til feltarbeid for stipendiater og forskningsformål skal også dekkes fra denne budsjettposten. Instituttens driftsbevilgninger er basert på oppnådde resultater og aktivitet innen forskning og utdanning i 2012 slik det er vedtatt av fakultetsstyret i sak 28/11. Driftsbevilgningen inkluderer som nevnt midler til *inntil* en hel stilling som vitenskapelig assistent for å sikre at instituttlederene kan videreføre sin forskningsaktivitet. I tabell 3 vises den samlede fordelingen av driftsmidler til instituttene for 2014.

I vedlegg 1 vises instituttens produksjon av studiepoeng og forskningsresultater som danner *grunnlaget* for beregningen av driftsbevilgninger til instituttene. I henhold til den vedtatte budsjettmodellen trekkes det ut et minstekrav til basisproduksjon som instituttene må oppfylle før det bevilges driftsmidler. Det er med andre ord instituttens produksjon *utover* basisproduksjonen som utløser driftsmidler i 2014. Støtte til særegne faglige behov ved instituttdriften ved Institutt for informasjons- og medievitenskap videreføres. Instituttet tildeles kr 1 580 000 til investeringer i utstyr. Institutt for geografi er tildelt kr 570 000 til feltkurs.

Tabell 3: Driftsbevilgning til instituttene i 2014

Beløp i 1000 kr			
Institutt	Bud 2013	Bud 2014	Endring
Sosiologi	1 813	1 479	-334
Adm.org.	2 704	2 280	-424
Sam.pol.	3 935	4 426	491
Økonomi	3 574	3 197	-377
Infomedia	5 774	5 449	-325
Sosialantropologi	2 242	1 756	-486
Geografi	1 960	2 365	405
* Systemdynamikk	671	722	51
**Sosiale omkostninger	5 254	5 254	0
Drift stip/postdok under tilsetting	72	72	0
Sum	28 000	27 000	-1 000

* Forskningsgruppen Systemdynamikk er skilt ut som egen enhet, jfr. fakultetsstyresak 98/04

** Sosiale omkostninger regnskapsføres på fakultetet og er ført i tabellen som samlet sum for alle institutter.

5.2 Fakultetets lønnskostnader

Fakultetets lønnsressurser til faste stillinger og rekrutteringsstillinger utgjør den største budsjettposten. I henhold til fakultetets budsjettmodell forvaltes lønnsressursene samlet på fakultetsnivå.

Tabell 4: Fakultetets lønnsmidler i 2014

Fastlønn	Bud 2013	Bud 2014	Endring
Ordinære stillinger:			
Faste vit og adm. stillinger, stip. og postdok	184 363	203 064	18 701
Justeringer*:			
Endringer stipendiater	1 167	773	-394
Endringer post doktorer	-1167	-772	395
Adm. tjenester til eksterne prosjekter	-850	-700	150
Refusjoner- sykdom/permisjon	-5 400	-5 800	-400
Sum lønn	178 113	196 565	18 452

*Justeringer er knyttet til inntekter for rekrutteringsstillinger som tilføres eller trekkes tilbake til UiB, og ulike refusjoner som reduserer lønnskostnadene.

Fakultetets lønnskostnader øker som følge av prioritering av vitenskapelige stillinger og at fakultetet har oppfylt måltallet for rekrutteringsstillinger. Fakultetet har foretatt en grundig vurdering av balansen mellom lønns- og driftskostnader og forventninger om resultatinntekter i kommende år. Det er svært viktig å opprettholde en god balanse mellom lønnsressurser og drift for å sikre midler til strategiske formål.

I 2013 var forholdet mellom totale lønns- og driftsmidler tilsvarende 80,2 % /19,8 %. I 2014 er fordelingen 81,4 % /18,6 %. Om vi kun ser på langvarige forpliktelser innenfor lønnsbudsjettet vil lønnsandelen til faste vitenskapelige stillinger, rekrutteringsstillinger og administrasjon utgjøre 73,4 % av totalbudsjettet i 2014. Dette er vurdert som en rimelig balanse mellom lønns- og driftsmidler. Vi følger utviklingen nøye for påse at balansen opprettholdes.

Det har som nevnt vært både avgang og tilvekst i stillinger i løpet av 2013 slik at fakultetets bemanning er stabil i antall årsverk i vitenskapelige stillinger ved inngangen til 2014. Det foreslås å avsette ressurser til å fordele to nye vitenskapelige stillinger for 2014 for å styrke den vitenskapelige bemanningen.

Administrative årsverk har ligget på et stabilt nivå de siste årene. Som følge av økt eksternt finansiert aktivitet ble det tildelt ett årsverk til økonomioppfølging i 2009 basert på økte dekningsbidragsinntekter. Resultatene fra evalueringen av de administrative tjenestene har pekt på behov for styrking av fellestjenestene til Institutt for økonomi. Etter naturlig avgang i en halv stilling i 2013 er det tilsatt i en førstekonsulent i 100 % stilling. Halve stillingen er knyttet til Institutt for økonomi og halve stillingen til fakultetets informasjonssenter for studenter. Dette vil også avlaste instituttens studiekonsulenter med oppgaver ved

informasjonssenteret. Det er som nevnt overført en administrativ stilling som følge av overføring av et EU-prosjekt fra Uni Global. Universitetet dekker kostnadene for stillingen.

Fordeling av rekrutteringsstillinger

Fakultetet har fått en kraftig opptrapping av ressurser til stipendiatstillinger de senere årene, men veksten har avtatt noe de siste to årene. Universitetet trekker som nevnt inn stipendiatstillinger som er fordelt etter 2009 slik at universitetsstyret kan foreta en ny fordeling til fakultetene. For 2014 har UiB trukket tilbake inntekter for tre stipendiatstillinger ved vårt fakultet, men det gis samtidig inntekter for tre nye stipendiatstillinger som ble bevilget til SV-fakultetet fra høsten 2013. I tillegg kommer inntektene for stipendiatstillingen til Advanced Grant-prosjektet «Egalitarianism» ved Institutt for sosialantropologi.

Det er svært viktig at fakultetet klarer å opprettholde måltallet for stipendiater. Dette sikres både gjennom fordeling av ledige stillinger i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen, og med en aktiv refordeling gjennom året når det oppstår ledighet. Det foreslås å fordele ti stipendiatstillinger i løpet av 2014.

Fakultetet har prioritert ressurser til nye postdoktorstillinger de siste årene, men det er fortsatt et lavt forholdstall mellom stipendiatstillinger og postdoktorstillinger. Flere postdoktorstillinger utløper de nærmeste årene, og det er en klar utfordring å sikre tilstrekkelige ressurser til slike stillinger. Med en meget stram budsjettsituasjon er det ikke rom for å fordele flere postdoktorstillinger i budsjettet for 2014. Det er svært viktig å arbeide for økt ekstern finansiering for å sikre ressurser til postdoktorstillinger kommende år.

I det følgende redegjøres det for forslag til fordeling av **stipendiatstillinger** og ulike **forskningssatsinger** for 2014. For en samlet oversikt over fordelingen viser vi til vedlegg 2.

Rekrutteringsstillinger for å ivareta faglig bredde i disiplinene

Fakultetet har oppnådd måltallet for stipendiatstillinger over flere år. Fagmiljøene trenger nye stipendiatstillinger for å ivareta bredde i fagdisiplinene. Flere institutter har gitt høy prioritet til stillinger for å sikre faglig bredde. Det foreslås å fordeles én stipendiatstilling til hvert av instituttene; Sosiologisk institutt, Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for sosialantropologi og Institutt for økonomi og to stillinger til Institutt for informasjons- og medievitenskap.

Informasjon, kommunikasjon og kultur

MediaCity Bergen vil som nevnt gi muligheter til å koble ulike mediemiljøer, teknologibedrifter og universitetet for å utvikle ny kompetanse og skape nye studietilbud, nye forskningsprosjekter og innovasjon. Ambisjonen er å etablere en medieutdanning og forskningsmiljø i fronten av den medieteknologiske utviklingen. Dette vil gi nye muligheter for forskningssamarbeid innen områder som journalistikk, innholdsproduksjon, formidling og teknologi.

Instituttet arbeider for å utvikle et strategisk forskningssamarbeid med Mediebransjen og det arbeides blant annet med utvikling av en SFI-søknad til Norges forskningsråd. SFI-satsingen krever både et nasjonalt og et utstrakt internasjonalt samarbeid, og det er flere utenlandske miljøer som er interessert i samarbeid om prosjektet. Det er også ambisjoner om å utvikle EU finansierte prosjekter knyttet til dette samarbeidet. Fakultetet finansierer to professor II-stillinger for å styrke dette samarbeidet i 2014.

Samfunnsvitenskapelig klimaforskning

De globale klimautfordringene krever kunnskap om samfunnsforhold og politikkutforming. Det er økt fokus på flerfaglige tilnærminger, og flere av instituttene satser på et aktivt samarbeid med andre fag også på tvers av fakultetsgrensene. Det er utviklet EU-søknader som har fått god bedømmelse, og det nye klimaprogrammet i Norges forskningsråd gir muligheter for betydelig forskningssatsing i skjæringsfeltet mellom naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora.

- Institutt for geografi driver forskning på breenes utvikling, flom, skred og periglasale prosesser. Prognosene for menneskeskapte klimaendringer indikerer høyere temperaturer og mer ekstremvær. For Vestlandet innebærer dette en rekke utfordringer knyttet til sikring av transport og bebyggelse og for framføring av fornybar energi. Instituttet har oppnådd midler fra samarbeidsavtalen mellom UiB og BKK til forskning på disse forholdene, og det er viktig å videreutvikle forskningen gjennom flere doktorgradsprosjekter. Det foreslås en stipendiatstilling til Institutt for geografi.

Utviklingsforskning

Fakultetet viderefører satsingen på utviklingsforskning. Samarbeidet med relevante fagmiljø ved Det medisinsk- odontologiske fakultet, Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet og CMI utvikles og det er oppnådd nye eksternt finansierte prosjekter på feltet. Til temaområdet *Globale utfordringer og lokal tilpasning, ressurser, helse, makt* foreslås det følgende:

- Institutt for sosialantropologi har en lang tradisjon for forskning på utviklingsrelaterte spørsmål. Feltet styrkes ytterligere ved instituttet gjennom oppnåelsen av Advanced Grant-prosjektet «*Egalitarianism, Forms, Processes, Comparisons*» som ledes av professor Bruce Kapferer. Prosjektet vil blant annet bidra til forståelser av hva som påvirker forskjellene i levestandard mellom ulike samfunnsgrupper. Instituttet har klare ambisjoner om å bygge opp en sterk internasjonal forskningsgruppe basert på prosjektet, og Universitetet har bevilget midler til forsterkning av forskningen i form av ressurser til en fast vitenskapelig stilling og en stipendiatstilling. Det foreslås at SV-fakultetet også innvilger en stipendiatstilling til prosjektet.

VAM

Fakultetets langvarige forskningssatsing på Velferd, arbeid, migrasjon, VAM, har gitt solide forskningsresultater, publikasjoner på høyt nivå, og en rekke doktorgrader. Fakultetets eksternt finansierte virksomhet er størst på dette området, og det er oppnådd nye flerårige prosjekttildelinger også i 2013. Instituttene har så langt oppnådd finansiering fra alle utlysningene i forskningsrådets VAM-program. Bergensmiljøet har i stor grad lyktes i å samarbeide på tvers av disiplingrenser for å oppnå ekstern finansiering, og det er også fremmet søknader til programmets siste utlysning i november 2013.

- Utviklingen av den norske velferdsstaten bør forstås i en kontekst med migrasjon, aldrende befolkning og andre demografiske trender. Det er sentralt å fokusere på implikasjonene av endret ressursbruk og produktivitet for velferdssystemet. Systemdynamiske forskningsmetoder kan anvendes for å modellere forholdene kvantitativt. Det foreslås å fordele en stipendiatstilling til Gruppe for systemdynamikk ved Institutt for Geografi.

Demokrati og rettsstat

Kunnskapsutvikling og grunnleggende forskning er viktig for å forstå og formidle sentrale trekk ved den demokratiske utviklingen i Norge og internasjonalt. Forskning om demokrati og rettsstat har et bredt og omfattende nedslagsfelt i mange av våre fag og det er oppnådd gode

resultater i form av eksternt finansierte prosjekter. Forum for vitenskap og demokrati videreføres som møteplass for forskere på tvers av fakultetene.

- Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap har i samarbeid med Historisk institutt bygget opp kompetanse innen forvaltningsforskning. Feltet har hatt en jevn tilførsel av eksternt finansierte prosjekter over lang tid. Forskningsrådet arbeider med utformingen av et nytt program for innovasjon i offentlig sektor. Det er signalisert stor interesse for fagmiljøets bidrag blant annet fra Fornyingsdepartementet. Instituttet ønsker å posisjonere seg for ytterligere ekstern finansiering og det er planer for en langvarig satsing i form av et senter/program for forvaltningsforskning i samarbeid med NSD og Uni Rokkansenteret. Det foreslås å fordele en stipendiatstilling innen temaområdet fornying, modernisering og omstilling i offentlig sektor.

Bergen Center for Competition Law and Economics, BECCLE

Senterets forskningsaktivitet er i vekst og det er utviklet flere tverrfaglige forskningsprosjekter. Senterets assosierte medarbeidere har deltatt i flere offentlige utredninger om mat, offentlige anskaffelser og om kjøpermakt. Det er etablert seminarserier med nasjonal og internasjonal deltakelse, og BECCLE har hatt ansvar for den årlige CLEEN-konferansen som samler alle søstersentra i Europa. Samarbeidet med Universitetet i Berkeley videreutvikles og BECCLE har oppnådd midler fra Peder Sather-avsetningen til samarbeid Berkeley. Det er også oppnådd midler fra Visjon Vest i sparebanken til ulike samarbeidstiltak. Fakultetet vil videreføre støtte i form av frikjøpsmidler for å ivareta lederfunksjon ved senteret og til administrative tjenester fra fakultetets fellesadministrasjon. Universitetet dekker husleiekostnadene ved senteret.

5.3 Insentivmidler på fakultetsnivå

Fakultetet fortsetter ordningen med ulike former for incentivmidler i 2014.

Tabell 6, Incentivmidler i 2014

Insentivmidler avsatt på fakultetsnivå	2013	2014	Endring
Likestillingstiltak	650	350	-300
Forskerutdanning	400	400	
Internasjonalt arbeid	175	150	-25
Sum incentivmidler	1 225	900	-325

Likestillingstiltak

Fakultetet vil følge opp Tiltaksplan for likestilling i tråd med de prioriteringer som fakultetsstyret anbefalte i sak 63/12. Fakultetet vil fortsatt legge til rette for kortere opptjeningstid for kvinner som vil søke kompetanseopptrykk, og styrket andel bistillinger for kvinner i fagmiljø med lav kvinneandel. Ordningen med bistillinger for kvinner forutsetter en samfinansiering mellom institutt og fakultet. Gjennom universitetets sentrale avsetning til likestilling er det også oppnådd forlengelse til eksternt finansierte postdoktorstillinger for å styrke rekrutteringsgrunnlaget for kvinner. Tiltak som omfatter lønnskostnader er lagt inn i fakultetets lønnsbudsjett og posten er derfor noe omdisponert i forhold til 2013.

Forskerutdanningen

Etablering av flere nasjonale forskerskoler gjennom ekstern finansiering har resultert i en ressursmessig styrking av forskerutdanningen de siste årene. Fakultetet økte også de årlige driftsmidlene til stipendiatene i 2012, og dette videreføres i 2014.

I samarbeid med fagmiljøene vil vi i 2014 særlig arbeide for å få i stand nasjonale og internasjonale nettverk som kan samarbeide om kurstilbudet innen forskerutdanningen. Institutt for sosialantropologi samarbeider med University College London, London School of Economics, Københavns Universitet og Århus Universitet om felles doktorgradskurs. Tiltaket bidrar til internasjonalisering og gir doktorgradskandidatene gode muligheter for en tidlig etablering av solide internasjonale nettverk. Instituttet vil også avsette egne forskningsrådsmidler til dette. Det foreslås å tildele kr 75 000 innen avsetningen til forskerskoler til det internasjonale kurssamarbeidet. Erfaringene vil bli dokumentert slik at det kan vurderes som modell for flere fagmiljøer.

Et annet internasjonalt samarbeid er knyttet til Gruppe for systemdynamikk som vil utvide og formalisere sitt utdanningssamarbeid med universitetet i Palermo til også å gjelde forskerutdanningsfeltet.

Det akademiske skriveseminalet som ble etablert i 2011 videreføres for å hjelpe kandidatene i gang med skriveprosessen. I 2012 ble det foretatt en gjennomgang av det vitenskapsteoretiske opplegget for våre ph.d.-kandidater. En viktig anbefaling var å etablere en ressursgruppe som skal gi innspill til kursansvarlig ved SVT. Ressursgruppen består av to fast vitenskapelige ansatte og én ph.d.-kandidat, og vil bli etablert som en fast ordning mellom fakultetet og SVT.

Internasjonalisering

I posten inngår også ressurser til arbeid for å opprettholde internasjonalt samarbeid innen utdanningsvirksomheten. Det arrangeres også en årlig internasjonal uke på fakultetet, og «International Student Corner» der studentene presenterer erfaringer med utenlandsopphold videreføres.⁶

5.4 Strategiske midler

Det samlede budsjettet for strategiske formål innen forskning og utdanning utgjør kr 5,1 mill. i 2013, se tabell 7. Budsjettet er redusert med om lag kr 0,2 mill. sammenlignet med 2013. En stram økonomisk situasjon i 2014 gir begrenset strategisk handlingsrom for fakultetet. I posten inngår midler til ulike strategiske prosjekter, egenandeler til eksternt finansierte prosjekter og ulike øremerkede satsinger innen forskning og utdanning. En del av tiltakene er tilført øremerkede midler fra universitetets sentralt. Vi gir en nærmere redegjørelse under tabellen.

Dette vil foregå i Lauritz Meltzershus.⁶

Tabell 7, Strategiske formål

Strategiske midler	2013	2014	Endring
Forskningsstrategiske midler	600	400	-200
Små driftsmidler, fakultetsandel	1 541	1595	54
Reserve fakultetsledelsen	600	570	-30
Strategisk satsing på Velferd, arbeid, migrasjon, VAM	500	500	
Medborgerpanel	100	500	400
Midler for «nesten ERC» prosjekt, sosialantropologi	514	50	-464
Demokrati og rettstat, koordinering og faglig støtte	160	140	-20
Støtte til forskningskontor i Paris og Berkley	120	120	
Delfinansiering av Barth stipend ved Sosialantropologi	300	300	
Faglig leder av Holbergprisen, adm.org	135	300	165
Daglig leder ved Bergen senter for konkurransepolitikk, frikjøp	220	220	
Nettverk innen klimaforskning, sam.pol, sosiologi og infomedia.		30	30
Praksisplasser for flere fagmiljøer	50	50	
Alumnisatsing	100	100	
Forsknings og utdanningssamarbeid Kina, sampol og sosialantropologi	100	100	
Christieseminar i 2013	150	0	-150
Sum – strategiske midler	5 190	4 975	-215

I *forskningsstrategiske midler* inngår fakultetets egenandeler knyttet til forskningsprosjekter. Posten ble redusert noe i 2013 som følge av avslutning av en del større prosjekter. For øvrig inngår det ressurser til initieringsarbeid og opparbeiding av nye prosjekter og satsinger, og til egenandeler i prosjekter. Fakultetet vil særlig fortsette innsatsen for å styrke arbeidet med søknader og posisjonering til Horisont 2020 og ERC. I 2012 og 2013 er det sendt inn åtte ERC-søknader og det er oppnådd et Advanced Grant-prosjekt ved Institutt for sosialantropologi. Flere vil videreutvikle prosjektene for nye søknader i 2014 og fakultetet avsetter ressurser til initiering og posisjonering.

Den såkalte *smådriftsordningen* med mindre bevilgninger til forskningsaktivitet var tidligere basert på en samfinansiering mellom universitetene og Norges forskningsråd. Fra 2011 ble ordningen endret ved at midlene kom fra Kunnskapsdepartementet. Ordningen videreføres i 2014, men det forutsettes at den finansieres innenfor fakultetets rammebevilgning med bidrag fra fakultets- og instituttnivå. Fakultetets andel utgjør kr 1 595 000, og instituttene må også avsette sin andel på 15 %.

Til strategiske formål inngår det også midler fra Universitetet til ulike øremerkede tiltak som den *femårige satsingen på VAM*. Fakultetet viderefører også samarbeidet med Det humanistiske og det juridiske fakultet om demokrati og rettstat. Fakultetene samfinansierer bidrag til faglig koordinator og til felles faglige arrangementer og tiltak.

Nasjonal database for samfunnsvitenskapelig forskning, Norwegian Citizens Panel
Samfunnsvitenskapelige data av høy kvalitet er avgjørende for å utvikle sentrale forskningstema. Institutt for sammenliknende politikk, Sosiologisk institutt, Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap, har i samarbeid med Uni Rokkansenteret etablert medborgerpanelet, *Norwegian Citizens*

Panel. Dette vil gi samfunnsforskningen unike data som vil bringe viktige forskningsfelt til nye funn og resultater. Ambisjonen er at miljøet i Bergen skal bli nasjonalt ledende på feltet, og være en attraktiv samarbeidspartner for internasjonale prosjekter. I 2013 har Institutt for sammenliknende politikk blant annet oppnådd midler fra Cost programmet i EU til et internasjonalt nettverk som vil være knyttet til satsingen.

Dataene vil bidra til disiplin- og metodeutvikling, og styrke fakultetets tematiske forskningssatsinger. Det er tidligere dedikert én postdoktor og én professor II-stilling til satsingen. Instituttene bidrar med løpende driftsmidler. Universitetet har bevilget kr 0,5 mill. til satsingen i budsjettet for 2014. Dette er meget positivt. Midlene vil styrke datagrunnlaget for forskning i flere av våre fagmiljøer. Det er viktig å bygge opp en solid og langsiktig forskningsinnsats knyttet til panelet.

Midler til *nesten ERC prosjekt* er bevilgning som ble tildelt Bruce Kapferer ved Institutt for sosialantropologi for å videreutvikle sin søknad om Advanced Grant som han oppnådde midler til.

Fakultetet viderefører også ordningen med støtte til *forskningskontorer i Paris og ved Berkeley*. Forskningskontorene ved Berkeley gir en god mulighet til å initiere kontakt og samarbeid mot det nye Peder Sather senteret som åpnet i 2012.

Midler til *Fredrik Barth stipend* er midler som tildeles fra UiB sentralt og kan benyttes til stipendiatstilling ved Sosialantropologi.

Faglig leder av *Holbergprisen* er ansatt ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og frikjøpes av midler fra universitetet sentralt.

Institutt for sammenliknende politikk, Sosiologi, Institutt for informasjons- og medievitenskap og Senter for Climate Governance er engasjert i forskning omkring klimapolitikk og medier. Fagmiljøene har blant annet etablert nettverket *Klima, medier, politikk og samfunn*. Nettverket vil utvikle et større forskningsprosjekt omkring opinion og klima i samarbeid med Freie Universitet i Berlin ved The Environmental Policy Research Centre. Det foreslås mobilitets- og seminarmidler på kr 30.000 for å videreutvikle nettverket og det internasjonale samarbeidet. Institutt for sammenliknende politikk skal koordinere midlene. *Christieseminaret* ble arrangert i forkant av Christiekonferansen i 2013. Konferansen samlet forskere, virksomheter og offentlig forvaltning til et seminar om kunnskap for velferd. SV-fakultetet var initiativtaker og vertskap for konferansen.

Utdanningsstrategiske tiltak

Fakultetet vil arbeide offensivt for å rekruttere de beste søkerne til våre fag, og vi ønsker å styrke kontakten mot videregående skoler. I mars 2014 arrangerer vi som nevnt en egen rekrutteringsdag for elever i videregående skole. Vi ønsker også å forbedre informasjonen om studietilbudene våre på web og i sosiale medier.

Instituttene fortsetter et nyttig *alumnusarbeid* og vil i 2014 bidra under UiBs felles alumnusdager. En rekke tiltak i 2013 har hatt meget god oppslutning blant tidligere studenter, og fakultetet viderefører ordningen med egen alumnusmedarbeider som støtter opp om instituttenes aktiviteter.

Fakultetet viderefører ordningen med arbeidslivpanelet, der blant annet temaer som internasjonalisering, utdanningskvalitet og praksistilbud er diskutert. To av instituttene

viderefører også praksistilbud som del av utdanningen. Studentene viser stor interesse for dette tilbudet, og vi ønsker å legge til rette for at flere fagmiljøer kan opprette slike tilbud.

Institutt for geografi har tatt initiativ til å etablere et *praksisrettet tilbud* for sine mastergradsstudenter knyttet til gruppen for *Økonomisk geografi, regional utvikling og planlegging*. Instituttet ønsker å etablere en forsøksordning for å styrke kursets arbeids- og næringsrelevans. Opplegget er å utvide et feltkurs som avvikles i Stavanger-regionen ved å koble studentene tettere til ulike bedrifter eller forvaltningsinstitusjoner. Det foreslås å avsette kr 50 000 til et tiltak ved Institutt for geografi for å utvikle praksistilbudet.

Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for sosialantropologi har etablert et langvarig forsknings- og undervisningssamarbeid med universiteter i Kina. Institutt for sammenliknende politikk har undervisningssamarbeid med Fudan Universitet om "Chinese Politics in a Globalized World". Institutt for sosialantropologi har samarbeid med Fudan og YNU Kunming i bachelorprogrammet i utviklingsstudier. Flere av våre forskere har nedlagt en betydelig innsats i utvikling av dette samarbeidet. Undervisningssamarbeid med Kina er ressurskrevende og det er behov for driftsmidler for å opprettholde et godt tilbud. Det foreslås å fordele kr 50.000 til hvert av instituttene for å opprettholde samarbeidet.

5.5 Fellesfunksjoner/formål

En del av fakultetets samlede driftsmidler forvaltes sentralt. Disse midlene er foruten husleie, midler til strategiske formål, tilskudd til mastergrads- og doktorgradskandidater og incentivmidler, se tabell 8. Deler av fellesmidlene tildeles også instituttene til ulike formål etter søknad/avtale i løpet av året. Samlet er budsjettet til fellesformål økt i forhold til 2013 med om lag kr 0,6 mill. Økningen skyldes i hovedsak økte husleiekostnader og økte kostnader til examen philosophicum.

Tabell 8, Fellesfunksjoner/formål

Fellesfunksjoner/formål	2013	2014	Endring
Internhusleie, annen husleie	23 050	23 784	734
Husleieinntekt	- 1 895	-1 800	95
Kopinoravgift	550	550	
Indirekte kostnader for stipendiatstillinger	4 402	4 661	259
Studentorganisasjonene	500	480	-20
Bedømmelse doktorgrader/tilsetting	1 300	1 400	100
Feltarbeid stipendiater/postdoktorer	500	500	
Feltarbeid mastergrad, nasjonal	90	80	-10
Feltarbeid mastergrad, internasjonal	200	180	-20
Utenlandsopphold stipendiater/postdoktorer	400	400	
Cinemateket, leie av lokaler for film og studieaktivitet	250	280	30
Vitnemålsseremoni bachelorgrad	80	80	
Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste (NSD) - tjenester til fagmiljøene	470	420	-50
Administrativ kvalitetsutvikling, evaluering av tjenester	100	0	-100
Kompetanseutvikling for ledere	50	50	

Tabell 8 forts,	2013	2014	Endring
Administrasjonen og ledelsens reiser	100	100	
Kompetanseutvikling fellesadministrasjonen	260	200	-60
Helse, miljø og sikkerhet	150	150	
Bygningsmessige utgifter	150	150	
IT-tjenester og utstyr	400	300	-100
Drift fakultetets fellesadministrasjon	1 000	900	-100
Økte dekningsbidragskostnader	480	0	-480
Kostnader ex.phil og eksamensavvikling	5 242	5 549	307
Sum fellesfunksjoner	37 829	38 414	585

Husleieutgiftene får en økning på om lag kr 0,7 mill. fra 2013 til 2014. Kostnadene for arealer øker betydelig mer enn lønns- og priskompensasjonen fra departementet, og gir et vesentlig press på fakultetets øvrige ressurser til lønn og drift. Alle enheter bør ha et fokus på tiltak som kan medvirke til arealeffektivisering.

Studentorganisasjonene opplever fortsatt sterk tilslutning, og arrangerer en rekke aktiviteter som er viktige for studentmiljøet og for rekrutteringen til fakultetet. Budsjettanslagene for organisasjonene utgjør om lag kr 700 000. Det er imidlertid ikke ressursmessig grunnlag for å innvilge dette beløpet. Posten ble økt fra kr 400 000 i 2010 til kr 500 000 i 2013. Det foreslås å videreføre avsetning på kr 480 000 til studentorganisasjonene i 2014. I tillegg kommer avlønning av lederverv innenfor Studentutvalget som ligger innenfor fakultetets lønnsbudsjett

Utgifter til *bedømmelse av stillinger og doktorgrader* dekkes på fakultetsnivå. Utgiftene til dette arbeidet har økt betydelig de siste årene. Det foreslås å avsette kr 1,4 mill. i 2014.

Støtte til *feltarbeid for stipendiater og postdoktorer* blir overført som en øremerket tildeling til instituttene.

Støtte til *utenlandsopphold* gis etter søknad til stipendiater og postdoktorer for lengre opphold ved utenlandske universiteter. Det er stor søknad til denne posten, og fakultetet ser utenlandsopphold som en viktig del av innsatsen for internasjonalisering. Posten videreføres i 2014.

Fakultetet fornyet retningslinjene for *Støtte til feltarbeid og datainnsamling for masterstudenter* i 2012, og satsene ble oppjustert i 2013. Den samlede budsjettposten er dimensjonert i henhold til faktisk bruk i de siste årene.

Det er utarbeidet en plan for *kompetanseutvikling* for administrativt personale, jfr sak 29/10 til fakultetsstyret. Planen danner grunnlag for sentrale prioriteringer når det gjelder kompetanseheving for administrasjonen. Ressurser til løpende faglig oppdatering er avgjørende dersom administrasjonen skal kunne møte sektorens krav til studie- og forskningsadministrasjon. Midler til kompetanseheving er også viktig for å følge opp evalueringen av administrative tjenester. For 2014 avsettes det spesielt ressurser for kompetanseheving når det gjelder bruk av IT-verktøy. Posten for kompetansetiltak er noe redusert og er satt til kr 200 000 i 2014.

Posten til *HMS-tiltak* videreføres i 2014. Posten dekker i hovedsak kostnader ved tilrettelegging av arbeidsplasser for fellesadministrasjonen, samt øvrige fellestiltak for å utvikle arbeidsmiljøet. Det forutsettes at også instituttene viderefører avsetninger i sine driftsbudsjett for å sikre et godt fysisk- og psykososialt arbeidsmiljø.

Drift til fakultetsadministrasjonen omfatter løpende driftsutgifter ved administrasjonen og til enkelte fellesformål som kostnader for utlysning av stillinger. Det foreslås å avsette kr 900 000 i 2014.

Universitetet økte de sentrale dekningsbidragskostnadene vesentlig i 2012, og fakultetet har avlastet instituttene for en del av denne økningen de to siste årene. Posten har vært planlagt nedbygget og avvikles i 2014.

Universitetet ga fakultetene ansvar for kostnader ved examen philosophicum og for eksamensavvikling fra 2011. Fakultetene får også studiepoenginntektene for ex.phil, men kostnadene som belastes fakultetet er større enn resultatinntektene. Det forventes behov for flere seminargrupper i 2014 og kostnadene har derfor økt.

6. Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet, BOA

Ekstern finansiering

Universitetenes finansiering er basert på en kombinasjon av grunnbevilgninger fra kunnskapsdepartementet, resultatinntekter og ekstern finansiering. Fakultets og instituttenes inntekter blir også påvirket av at det oppnås resultatmidler for ekstern finansiering fra Norges forskningsråd og EU. Eksternt finansierte forskningsprosjekter er en viktig kilde til styrket forskningsinnsats i våre fagmiljø. Det gir rom for flere doktorgrader og sterkere rekrutteringsgrunnlag. Instituttene innsats for å øke den eksternt finansierte aktiviteten varierer, og det er behov for en sterkere planmessig satsing. Eksternt finansierte forskning bør styrke fagmiljøene på områder miljøene prioriterer og det er viktig at søknadene kan utvikles innenfor gode kollegiale rammer.

Den samlede eksternt finansierte aktiviteten har økt fra kr 31,2 mill. i 2007 til om lag kr 51 mill. i 2013, og aktiviteten ventes å øke til kr 52 mill. i 2014. I budsjettet for 2014 utgjør inntekter fra NFR 70 %, 6 % er fra EU og Andre finansieringskilder utgjør 24 %. Fordelingen mellom de ulike finansieringskildene er om lag som budsjettet for 2013.

Ved inngangen til 2014 har vi et godt utgangspunkt for å nå måltallet for NFR-finansierte prosjekter. Eksisterende portefølje gir et budsjett på om lag kr 33 mill. i kontraktsfestede prosjekter. Det er nylig oppnådd bevilgninger til to nye forskerprosjekter fra FRIPRO ved Institutt for sosialantropologi og Institutt for sammenliknende politikk. Det budsjetteres med en vekst i inntekter på om lag kr 4 millioner i 2014.

Den EU-finansierte aktiviteten er fortsatt beskjedent. To større EU-prosjekter er avsluttet i 2013. Ved utgangen av året har vi ett pågående prosjekt ved Institutt for sosialantropologi og det nye Advanced Grant-prosjektet vil starte opp tidlig i 2014. Det er også ett prosjekt ved Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap, og det starter opp ett nytt Cost-prosjekt ved Institutt for sammenliknende politikk. Flere av instituttene mangler EU- finansiert aktivitet.

Horisont 2020 gir muligheter for forskningsinnsats på en rekke felt med relevans for fakultetets strategiske satsingsområder. Programmet vil med sin betydelige størrelse forventes å få stor innflytelse på den europeiske forskningsagendaen. Norge bidrar med vesentlige ressurser i programmet, og det er et klart mål å oppnå forskningsmidler til aktivitet i norske miljøer. Fakultetet vil rette en særskilt innsats for å oppnå finansiering fra det nye programmet. Universitetet har opprettet en egen «mobiliseringsgruppe» for å styrke innsatsen. Det er viktig å inspirere til søknadsutvikling og nettverksbygging for å utvikle gode søknader på relevante felt. Erfaringer viser at også søknadsutvikling i seg selv gir verdifull kunnskapsoppbygging og utvidelse av internasjonale nettverk.

Fakultetet har arbeidet målrettet for å øke interessen for ERC-ordningen, og det ble sendt inn 8 ERC-søknader i 2013. Foruten midler til Advanced Grant prosjektet «Egalitarianism» kom én søknad til ERC Starting Grant videre til finalen i søknadsbehandlingen, men oppnådde ikke finansiering. Flere søknader har oppnådd svært gode bedømmelser, og det arbeides videre med sikte på utlysningene for 2014.

Kategorien «andre finansieringskilder» inneholder inntekter fra ulike offentlige organer, i Norge og utenlands, fra fond og stiftelser, fra frivillige organisasjoner og fra ulike private virksomheter. Det budsjetteres med et mål på kr 8.4 mill. i bidragsinntekter og kr 3.5 mill. i oppdragsinntekter, til sammen kr 11.9 mill.

For andre bidragsinntekter er det ved utgangen av 2013 budsjettert med i underkant av kr 6 mill. i eksisterende prosjekter i 2014, de resterende kr 2,4 mill. er en forventning om vekst. Oppdragsinntektene er i hovedsak knyttet til de to prosjektene LO-stat og Teknologiledelse ved Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap, men også Sosiologisk institutt har et oppdragsprosjekt som fortsetter i 2014.

Universitetet ber fakultetene angi mål for antall årsverk finansiert gjennom eksterne midler. Fakultetet har som mål å oppnå ekstern finansiering til 16 postdoktorårsverk og 10 stipendiatarårsverk i 2014. Prosjektene bidrar til å styrke fagmiljøenes rekrutteringsgrunnlag.

Dekningsbidragsinntekter og kostnader

Fakultet har oppnådd en vekst i dekningsbidragsinntektene fra 2012 til 2013, fra kr 7.3 mill. i 2012 til kr 8.3 mill. i 2013. Dekningsbidragsinntektene genereres i hovedsak av lønnskostnader. Gjennomsnittlig dekningsbidragsprosent er økt fra 29,2 % i 2012 til 30,5 %. Det er et mål at prosenten økes ytterligere i 2014.

Universitetet foretar en mindre økning i de indirekte kostnadene i 2014. Husleien økes fra kr 59 000 per årsverk til kr 61 000. Satsen for administrative tjenester økes fra kr 124 000 per årsverk til kr 128 400. Bidrag til fellesadministrasjonen ved SV-fakultetet økes fra 23 000 per årsverk til kr 24 000. Samlet vil de indirekte kostnadene beløpe seg til kr 213 400 per eksternfinansierte årsverk.

Det er som nevnt utarbeidet en ny modell for beregning av totale kostnader i forskningsprosjekter, TDI-modellen. TDI-modellen innebærer, i tillegg til en felles beregningsmåte for indirekte kostnader, at forskningsinfrastruktur synliggjøres som direkte kostnader i prosjektene med en såkalt «leiestedsmodell» for prising av infrastruktur som

benyttes i prosjektene. TDI-modellen skal innføres i 2014. Det er viktig at alle nye prosjektsøknader budsjetteres etter denne modellen.

Tabell 9: Bevilgningsfinansiert og eksternt finansiert virksomhet

SV - fakultetet	Bevilgningsfinansiert virksomhet/andre inntekter	Øremerkede tiltak/andre inntekter	Eksternt finansiert virksomhet Forskningsrådet	Eksternt finansiert virksomhet – EU	Eksternt finansiert virksomhet – Andre fin. Kilder	SUM
Inntekter	264 881 000	2 973 000	37 000 000	3 100 000	11 900 000	319 854 000
Kostnader	264 881 000	2 973 000	37 000 000	3 100 000	11 900 000	319 854 000

Fakultetet vurderer det slik at det er et enda større potensiale for eksternt finansiert aktivitet i våre fagmiljøer. Økt ekstern finansiering vil bidra til styrket forskningsinnsats, styrket rekrutteringsgrunnlag, doktorgradsproduksjon og til internasjonalt samarbeid. Det er en klar ambisjon å arbeide for økt ekstern finansiering i 2014. Fakultetet vil fortsette et målrettet arbeid for å styrke den eksternt finansierte aktiviteten gjennom strategiske avsetninger, rådgivning, og god informasjon om utlysningsmuligheter. Instituttene bør arbeide målrettet og med god støtte til forskere som ønsker å søke om prosjekter på relevante felt.

8. Oppsummering og fakultetsledelsens anbefalinger

Fordelingen av driftsbudsjettet for 2014 kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Reduksjon i fakultetets basisbevilgning og redusert sats for stipendiater og postdoktorer gir en stram ressursituasjon og nedgang i fakultetets og instituttenes ressurser til drift.
- Det er foretatt en strategisk avsetning til to nye faste vitenskapelige stillinger.
- Det avsettes kr 27 mill. til instituttenes drift
- Det tildeles seks stipendiatstillinger for å sikre faglig bredde i fakultetets rekruttering.
- Det tildeles fire stipendiatstillinger for å styrke forskningen innenfor strategiske felt.
- Det tildeles kr 0,5 mill. til utvikling av Medborgerpanelet
- Den eksternt finansierte aktiviteten er beregnet til kr 52 mill. Fakultetet må videreføre arbeidet med å øke den eksternt finansierte aktiviteten for å styrke miljøenes ressurser til forskning.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet slutter seg til fakultetsledelsens anbefaling til budsjettfordeling for 2014 slik det framgår av dette saksforelegget.

Knut Helland
dekan

Lise Gundersen
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1: Instituttene produksjon av studiepoeng og forskningsresultater og fordeling av driftsmidler
- 2: Oversikt over fordeling av stipendiatstillinger og midler til strategiske satsinger